

Zase ten Brusel...

Mýty vs. fakta
nenechávejte se mást euromýty

EVROPSKÁ UNIE ZRUŠÍ ČESKÉ Ř

EU ZAKÁZALA TRADIČNÍ ČESKOU ZABÍJAČKU

EVROPSKÁ UNIE ZAKÁZALA ČESKÝ RUM

EU ZAKÁZALA POMAZÁNKOVÉ MÁSLA

EVROPSKÁ UNIE CHCE ZAKÁZAT NOŽE

VŠE NÁM DIKTUJE BRUSEL

EVROPSKÁ UNIE JE ABSOLUTNĚ NEČINNÁ
V BOJI PROTI KORONAVIRU A JEHO DOPADU

DÁVÁME DO EU VÍC PENĚZ, NEŽ DOSTÁVÁME

EVROPSKÁ UNIE JE ZBYTEČNĚ BYROKRATICKÁ
A MÁ VELKÝ POČET ÚŘEDNÍKŮ

MÝTUS

EVROPSKÁ UNIE ZRUŠÍ ČESKÉ Ř

SKUTEČNOST

Tento původně humorný článek byl v roce 2016 uveřejněn na stránkách českého satirického webu Pravdivé zprávy, který se ve svém podtitulu zavazuje přinášet na 158 % pravdivé zprávy. Z vtipu se však záhy po jeho uveřejnění stal hoax. Informaci z Pravdivých zpráv totiž převzal Petr Černý v rámci svého youtubového pořadu Studio REPORT. Novinku o údajném zrušení písmene ř tehdy označil za „bejkárnu“ zplozenou chorými mozky Evropské unie. Na satirické sdělení se po necelém roce od jejího uveřejnění pak nachytil také člen českého Senátu Jaroslav Doubrava, který na svém Facebooku text tohoto hoaxu doplnil také o obavu ze ztráty rodného jazyka.

Oba výše zmíněné muže pak z omylu vyvedla až česká média, která tuto falešnou zprávu uvedla na pravou míru a označila reformu českého jazyka za nepravdivou informaci, která se od samého počátku zakládala na zcela smyšlených faktech. K tomu je navíc třeba dodat, že Evropská unie si na své mnohojazyčnosti naopak zakládá a ukotvuje ji ve svých zakládajících smlouvách. Každý členský stát tak má právo jednat ve svém jazyce. Celkem tedy Evropská unie zahrnuje 24 úředních jazyků. Pro občany Unie to má zejména tu výhodu, že si mohou bez větších obtíží přečíst jakýkoliv unijní právní návrh, nebo ve svém jazyce vznášet otázky ke všem unijním institucím.

Kromě oficiálních úředních jazyků se můžeme setkat také s termínem pracovní jazyky. Ty jsou celkem tři – angličtina, němčina a francouzština. Využívají se zejména ke komunikaci mezi unijními zástupci a v rámci společných jednání. V období po Brexitu byla některými zástupci Unie navrhována varianta vyčlenění angličtiny z trojice jednacích jazyků. O takové změně by však museli jednohlasně rozhodnout zástupci všech členských zemí. Žádný z nich ovšem podobný návrh nevznesl a EU si tak i nadále ponechala všechny tři pracovní jazyky.

ZDROJE

Původní satirický článek: <https://cool.iprima.cz/pravdive-zpravy/clanky/ceka-cestinu-revoluce-eu-chce-zrusit-pismeno-r-pry-kvuli-zjednoduseni>

Pořad Petra Černého: <https://www.youtube.com/watch?v=ITKxfI9J7eE>

Příspěvek Jaroslava Doubravy: <https://hlidacipes.org/pomoc-eu-chce-zrusit-pismeno-r-burcuje-senator-doubrava-hoax-je-to-stary-tri-roky/>

Upozornění na hoax – Lidovky: https://www.lidovky.cz/domov/senator-doubrava-hoax-pismeno-r.A170313_141102_In_domov_rsa

Reportáž o Czexitu a hoaxu v pořadu 168hodin na ČT1: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10117034229-168-hodin/218452801100211/titulky>

Info o unijní mnohajazyčnosti: <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/cs/organisation-and-rules/multilingualism>

Info o angličtině po Brexitu: <https://www.politico.eu/article/english-will-not-be-an-official-eu-language-after-brexits-senior-mep/>

Info o angličtině po Brexitu: <https://qz.com/1270508/even-after-brexits-english-will-remain-the-language-that-holds-the-eu-together/>

MÝTUS

EU ZAKÁZALA TRADIČNÍ ČESKOU ZABÍJAČKU

SKUTEČNOST

Evropská Unie nepřijme žádné opatření, pokud je efektivnější učinit toto opatření na národní, regionální nebo lokální úrovni.

Občané Unie zcela logicky požadují, aby bezpečnost potravin byla na maximální možné úrovni. Komunitární právo proto s účinností od 1. 1. 2006 sjednotilo v celé EU právní úpravu výroby potravin v potravinářských podnicích. Domácí příprava potravin pro soukromou domácí spotřebu nadále zůstala vnitrostátní záležitostí.

Porážku zvířat upravuje v obecné rovině zákon č. 166/1999 Sb., neboli veterinární zákon, který byl aktuálně novelizován českým vnitrostátním předpisem. Jediné, co je v oblasti zabijaček od 1. 1. 2012 v zákoně nové, je možnost úředně povolené domácí porážky skotu mladšího 24 měsíců. Právní úprava domácích porážek ostatních druhů zvířat zůstala nedotčena. EU tak nikterak nezměnila pravidla týkající se domácích zabijaček. Nepravdivé je také tvrzení, že by se tzv. „výslužka“ nemohla darovat mimo domácnost. Jak již bylo řečeno, legislativa EU toto nijak neupravuje a české zákony, které se týkají domácích zabijaček zůstávají takřka neměnné již 50 let. Jednou z několika mála změn bylo zmírnění pravidel v roce 2017, díky čemuž je možné darovat produkty z domácí zabijačky komukoliv.

ZDROJE

Původní satirický článek: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/297360/za-zabijacku-muzete-schytat-pokutu-az-300-tisic-vite-ze-tohle-se-podle-eu-nesmi.html>

Vyvrácení nepravdivé zprávy: <https://www.niedermayer.cz/o-eu-a-cr-v-ni/articles/bruselsky-diktat-ktery-neexistuje-pripad-zabijacky>

Vyvrácení nepravdivé zprávy: <https://www.popravde.cz/blog/mytus-eu-zakaze-zabijacky>

MÝTUS

EVROPSKÁ UNIE ZAKÁZALA ČESKÝ RUM

SKUTEČNOST

Společný trh znamená, že zboží uvedené v souladu s předpisy na trh v jednom členském státě EU se smí uvést na trh v kterémkoliv jiném státě. Předpisy týkající se ochrany spotřebitele však velmi důsledně dbají na to, aby konzument nebyl klamán a dostal s výrobkem správnou informaci o tom, co kupuje.

Potíž je v tom, že ve většině světa se jako rum označuje destilát z melasy z cukrové třtiny, který zrál několik let v dřevěných sudech. To tuzemský rum není. Ten se vyráběl z čistého potravinářského lihu přidáním rumové esence a některých dalších látek, tedy uměle – jde vlastně o celkem zdařilou náhražku pravého rumu.

I když u nás každý ví, co to tuzemský rum je, společný trh by umožnil vyvázet náhražku i do států, kde by spotřebitel byl označením „rum“ skutečně klamán, a to by samozřejmě otevřelo prostor pro nepoctivé podnikatele. Nezbyvá tedy než se smířit s tím, že rum bude napříště jen ten pravý a jeho náhražka se bude jmenovat jinak. Dnes už je prostě běžné pro člověka si objednat tuzemák namísto tuzemského rumu.

ZDROJE

<https://dennikn.sk/1460409/preco-sa-z-rumu-stal-um-ako-je-to-so-zabijackami-a-komu-vyhovuju-rovnejsie-banany/>

https://ec.europa.eu/czech-republic/news/170922_rum_cs

<https://www.alkoholium.cz/rum-versus-tuzemak-aneb-jak-a-proc-jsme-prisli-o-tuzemsky-rum/>

<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/evropsky-parlament/prehled-nejvetsi-euromyty-a-nesmysly-o-eu/r~46156c9c76f811e98aa4ac1f6b220ee8/>

MÝTUS

EU ZAKÁZALA POMAZÁNKOVÉ MÁSLA

SKUTEČNOST

Evropská komise nikdy nezakázala výrobu pomazánkového másla. Členské státy Evropské unie se ale dohodly, že máslo je mléčný výrobek s obsahem mléčného tuku 80 až 90 %. Použití slova "máslo" pro jiné potraviny je možné pouze, když nejde o mléčný výrobek, třeba "burákové máslo". Tento problém měla po vstupu do EU jak Česká republika, tak Slovensko, ovšem Slováci po roce 2004 potravinu bez potíží přejmenovali.

Česká republika podala žádost o výjimku. Nešlo ovšem o výjimku pouze pro český trh, šéf Madety Teplý později přiznal, že šlo o pokus jak prosadit název i pro další trhy, německý, maďarský či slovenský. Na těchto trzích ovšem jiní výrobci podobné výrobky prodávají a klamavý název Komise pochopitelně zamítla. Jenže Česká republika rozhodnutí nerespektovala a tak v roce 2006 podalo Slovensko stížnost na porušování unijních pravidel. Evropská komise Českou republiku znovu vyzvala k řešení a Česká republika znovu nereagovala. Nakonec se případ dostal až k Soudnímu dvoru Evropské unie, ke kterému podala Evropská komise žalobu 25. ledna 2011. Soudní dvůr EU 18. října 2012 potvrdil, že Česká republika tolerováním názvu pomazánkové másla porušuje pravidla.

ZDROJE

<https://byznys.ihned.cz/c1-57988200-eu-zakazala-ceskym-vyrobcom-pouzivat-nazev-pomazankove-maslo-ma-byt-tukem>
<https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/183688/dalsi-zakaz-z-eu-v-cesku-konci-pomazankove-maslo.html>
<https://www.novinky.cz/ekonomika/clanek/evropska-komise-neuzna-cesku-pomazankove-maslo-88110>
<https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/pomazankove-maslo-definitivne-neproslo-potvrdil-tribunal-eu/r~5ee6bf5ef88111e4bcb60025900fea04>

MÝTUS

EVROPSKÁ UNIE CHCE ZAKÁZAT NOŽE

SKUTEČNOST

Ve skutečnosti jde o nezávaznou zprávu zvláštního parlamentního Výboru pro terorismus a výbor pouze žádá o zvážení omezení nošení zbraní. Zpráva má doporučující charakter a nic tím nezakazuje. Zpráva je jen stanoviskem, které představuje nezávazné vyjádření ze strany orgánu EU. Dalším důležitým faktem je, že se ve zprávě píše o nenošení zbraní (tedy i nože) BEZ pádných důvodů – návštěva lesa je bezesporu pádným důvodem mít u sebe nůž. Kromě toho se návrh týká jen některých nožů (těch nejvíce nebezpečných; zombie kudla) a komise upozornila, že zpráva nikomu nic nenakazuje.

ZDROJE

Webová stránka Denik.cz: <https://www.denik.cz/evropska-unie/do-lesa-bez-noze-evropska-unie-navrhuje-jejich-zakaz-20190216q.html>

Internetový portál TV NOVA: <https://tn.nova.cz/clanek/eu-nam-chce-zakazat-noze-zuri-cesi-toto-rika-evropska-komise.html>

Webová stránka Manipulátoři: <https://manipulatori.cz/hoax-evropska-unie-prisla-s-navrhem-na-zakaz-nozu/>

Internetový portál Aktuálně.cz: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/evropsky-parlament/zakaz-nozu-brusel-evropska-komise-hoax-fake-news/r~812090c635dc11e9a049ac1f6b220ee8/>

Oficiální portál EU – EK zastoupení v ČR: https://ec.europa.eu/czech-republic/news/euomyty_cs

MÝTUS

VŠE NÁM DIKTUJE BRUSEL

SKUTEČNOST

Z médií, sociálních sítí a od některých osobností lze poměrně často zaznamenat heslo „diktát Bruselu.“ Avšak zapomíná se na fakt, že i my máme v Evropské unii své slovo. V Evropském parlamentu sedí 21 českých europoslanců (stejný počet má např. Švédsko a Belgie), kteří jsou voleni přímo občany, a v Radě EU se scházejí ministři všech vlád členských států. Nemluvě o zástupcích v dalších orgánech EU.

V Radě EU musí souhlasit s přijetím nové legislativy 55 % členských států, které představují minimálně 65 % obyvatelstva EU. Díky těmto kritériím nemůže dojít k tomu, že by legislativu protlačily pouze největší unijní státy. Zároveň ale nelze, aby se domluvily pouze státy nejmenší, které by představovaly jen zlomek obyvatelstva EU. Pro jistotu existuje ještě tzv. blokační menšina, která může celý proces přijímání nové legislativy zvrátit. Jedná se o nejméně 4 členské státy, které představují alespoň 35 % obyvatelstva unie. Návrhy také musí projít hlasováním v Evropském parlamentu. Už proto nelze, aby jedna země cokoliv diktovala zemi druhé.

Žádný nám vzdálený Brusel, který si diktuje podmínky, tak neexistuje. Bruselem jsme i my a naši politici.

ZDROJE

Pavel Černý: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Je-to-diktat-z-Bruselu-Mame-snad-byt-do-budoucn-protektoratem-Podplukovnik-Cerny-vyrazi-do-utoku-s-novinkou-540764>

Haló noviny: <http://www.halonoviny.cz/articles/view/31774986>

Moje Evropa: <https://mojeevropa.cz/euomyty/mytus-nezmuzeme-nic-je-to-jen-diktat-bruselu/>

Evropský parlament: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/eu-affairs/20180126STO94114/kolik-kresel-maji-jednotlive-zeme-v-evropskem-parlamentu-infografika>

Stálé zastoupení České republiky při Evropské unii: https://www.mzv.cz/representation_brussels/cz/udalosti_a_media/hlasy_uz_nevazime_aneb_skoro_konec_jedne.html

Evropská komise: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/adopting-eu-law/relations-national-parliaments/subsidiarity-control-mechanism_cs

MÝTUS

EVROPSKÁ UNIE JE ABSOLUTNĚ NEČINNÁ V BOJI PROTI KORONAVIRU A JEHO DOPADU

SKUTEČNOST

Ve skutečnosti EU podnikla kroky ve více oblastech. Již v březnu byl představen návrh na pozastavení možnosti cestovat do zemí EU pro občany nečlenských zemí po dobu 30 dní. Unie pomáhala členským státům koordinovat pomoc občanům EU a jejich repatriaci, stejně jako pomáhala usměrňovat dodávky zdravotnického materiálu do všech oblastí Evropy, které o pomoc zažádaly. Zároveň byla vytvořena také společná evropská rezerva rescEU, která je složena z pohotovostního zdravotnického materiálu. EU také odsouhlasila vytvoření vědecké expertní skupiny, která má za úkol zmírnit šíření rizikového viru. Unie podpořila i výzkum vakcíny proti koronaviru sumou 80 milionů eur.

Evropská komise stanovila koordinovanou reakci, jejímž úkolem je zmírnit socioekonomický dopad viru. Kromě již zmiňovaného zásobování zdravotnickým materiálem, má za cíl podporu firem, zaměstnanců a hospodářství, aby se co nejnáze předešlo trvalým následkům způsobených krizí. Snad největší formou pomoci je Fond obnovy po pandemii ve výši 750 miliard eur, jež si mezi sebou ve formě nenávratných grantů, ale i půjček rozdělí země zasažené pandemií, přičemž balík s granty dosahuje částky až 390 miliard euro.

ZDROJE

Webová stránka manipulátoři.cz: <https://manipulatori.cz/hoax-vsimpli-jste-si-ze-v-souvislosti-s-epidemii-koronaviru-prestala-eu-existovat/?fbclid=IwAR2mbEFjF5efOV-6ZN4XEzHDeWyf08fxOZN6pNKA8c-B2XUZljjmBLguyGA>

Webová stránka euromyty.sk: http://euromyty.sk/mytus-eu-zlyhava-v-boji-so-sirenim-nakazy-covid-19/?fbclid=IwAR26np8dVPmQ3_nBzQnWB1dkR39agfNM-7uxFKUhcPQEiUPLdqW3WOzroE

Webová stránka denníka Sme: <https://ekonomika.sme.sk/c/22450984/lidri-eu-dosiahli-dohodu-o-zachrannom-baliku-pre-ekonomiku.html?ref=tab>

Webové stránky Európskej komisie: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_20_459

Webová stránka euractiv.sk: <https://euractiv.sk/section/spolocnost/news/covid-19-unia-sa-na-30-dni-zatvara-v-britanii-premier-ludom-odporucil-ostat-doma-skoly-nezavrel/>

Internetový portál irozhlas.cz: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/koronavirus-vakcina-na-podzim-ursula-von-der-leyenova-evropska-komise-unie_2003171912_aur

MÝTUS

DÁVÁME DO EU VÍČ PENĚZ, NEŽ DOSTÁVÁME

SKUTEČNOST

Od svého vstupu do EU v roce 2004 patří ČR mezi členské státy, které z rozpočtu EU dostávají podstatně více, než do něj přispívají, je tedy tzv. čistým příjemcem. Od vstupu do EU 1. května 2004 do 30. června 2016 uhradila ČR do evropského rozpočtu 448 miliard Kč. Naopak z rozpočtu EU získala ČR 1.076 miliard korun, tedy o plných 628 miliard více než do EU zaplatila.

Aktuálnější čísla z roku 2020 ukazují, že Česko od roku 2004 do konce roku 2019 zaplatilo do rozpočtu EU 616,8 miliardy korun a získalo z něj asi 1,43 bilionu korun. Celkem tak Česko dosud získalo z EU o 809,2 miliardy korun více, než do něj odvedlo. Naopak objem odvodů nad příjmy převažuje u původních zemí EU, jako jsou Německo, Francie, Itálie nebo (dříve) Velká Británie.

ZDROJE

Webová stránka pravoprostor.cz: <https://pravoprostor.cz/z-eu-dostavame-vice-nez-davame-nenechme-se-ohlupovat/>

Webová stránka severoceskapravda.cz: <http://www.severoceskapravda.cz/index.php/ohlasy/1604-z-eu-dost%C3%A1v%C3%A1me-mnohem-m%C3%A9n%C4%9B,-ne%C5%BE-do-n%C3%AD-cpeme>

Oficiální portál EU – EK zastoupení v ČR: https://ec.europa.eu/czech-republic/news/euomyty_cs

Hospodářské noviny: <https://domaci.ihned.cz/c1-66712520-cesko-ziskalo-z-rozpocetu-eu-o-68-miliard-korun-vice-nez-zaplatilo-duvodem-je-vyssi-tempo-cerpani-dotaci>

Oficiální stránky Ministerstva financí ČR: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/ceska-republika-ziskala-v-roce-2019-z-ro-37294>

MÝTUS

EVROPSKÁ UNIE JE ZBYTEČNĚ BYROKRATICKÁ A MÁ VELKÝ POČET ÚŘEDNÍKŮ

SKUTEČNOST

Byrokratičnost EU je obvykle využívána jako vedlejší argument při kritice institucí nebo jejich konkrétních kroků. Pro vytvoření představy o přebujelé byrokracii Evropské unie je vhodné porovnat početní stav jejich úředníků a míru tvorby nových zákonů se situací v České republice.

Česká republika je daleko byrokratičtější zemí než celá Evropská unie. Kdežto „Brusel“ má na 500 milionů obyvatel zhruba 55 tisíc úředníků, Česko jich má na 10 milionů 62 tisíce. Nejvíce úřednických pozic připadá v rámci institucí EU na Evropskou komisi. Nicméně ta už delší dobu početní stavy spíše zeštíhluje: mezi lety 2016 a 2018 zhubla o 800 lidí. Mimochodem, za stejné období jsme si v České republice zaplatili skoro 1 900 nových úředníků.

Co se týče počtu nově přijatých zákonů, navzdory zažitě předstávě je kadence Evropské unie při tvorbě legislativy o dost menší než České republiky. Mezi lety 2014 a 2017 bylo v ČR přijato o zhruba 160 zákonů víc než v rámci institucí EU. Navíc úředníci pouze vytvářejí návrhy legislativy - o její podobě a schválení ale rozhodují především volení činitelé, ať již v národních či evropských institucích.

Mimochodem, počet úředníků v institucích EU se takřka shoduje s množstvím administrativních zaměstnanců městských rad v Birminghamu nebo Paříži.

ZDROJE

Syrovátka, Jonáš, Nikos Štěpánek. 2019. České volby v éře dezinformací. Nejpopulárnější mýty o Evropské unii. Praha: Prague Security Studies Institute.

<https://www.euroskop.cz/9002/32892/clanek/jake-jsou-nejpopularnejsi-myty-o-evropske-unii-roku-2018/>

<https://www.denik.cz/komentare/euomyty-radka-spicara-je-eu-prilis-byrokraticka-20181107.html>

<https://mojeevropa.cz/euomyty/mytus-eu-je-zbytecne-byrokraticka-a-ma-moc-uredniku/>

<https://www.popravde.cz/blog/mytus-byrokraticka-eu>

https://ec.europa.eu/ireland/news/key-eu-policy-areas/euro-myths-uncovered_en